

me olimme valehtelijoita

-kirjan tekijältä

valehteli- joiden saari

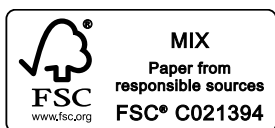
e.lockhart

WSOY

**valehteli-
joiden
saari**
e.lockhart

Suomentanut Riina Vuokko

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

This is a work of fiction. Names, characters, places, and incidents either are the product of the author's imagination or are used fictitiously. Any resemblance to actual persons, living or dead, events, or locales is entirely coincidental.

Sitaatti William Shakespearen näytelmästä *Windsorin iloiset rouvat*, sivu 119, suomennos Paavo Cajander

Sitaatti William Shakespearen näytelmästä *Myrsky*, sivu 244, suomennos Eeva-Liisa Manner

Englanninkielinen alkuteos
Family of Liars

Text copyright © 2022 by E. Lockhart

Jacket art used under license from Getty Images and Shutterstock.com

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.

This edition published by arrangement with Random House Children's Books, a division of Penguin Random House LLC

Suomenkielinen laitos © Riina Vuokko ja WSOY 2022

ISBN 978-951-0-48840-9

Painettu EU:ssa

Hazelille

Sinclairien sukupuu

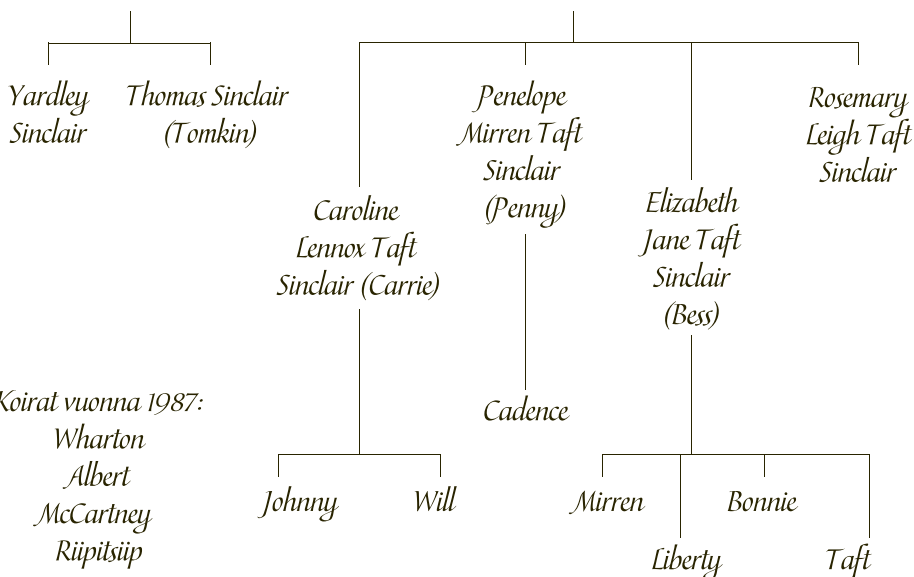

Dean Sinclair

Harris Sinclair & Tipper Taft Sinclair

Pevensie
ja Philadelphia

Clairmont
ja Boston

~1987~

- Beechwoodin - saari

MASSACHUSETTS, USA

Palvelusväen laitur

Venevaja

Tennis-
kenttä

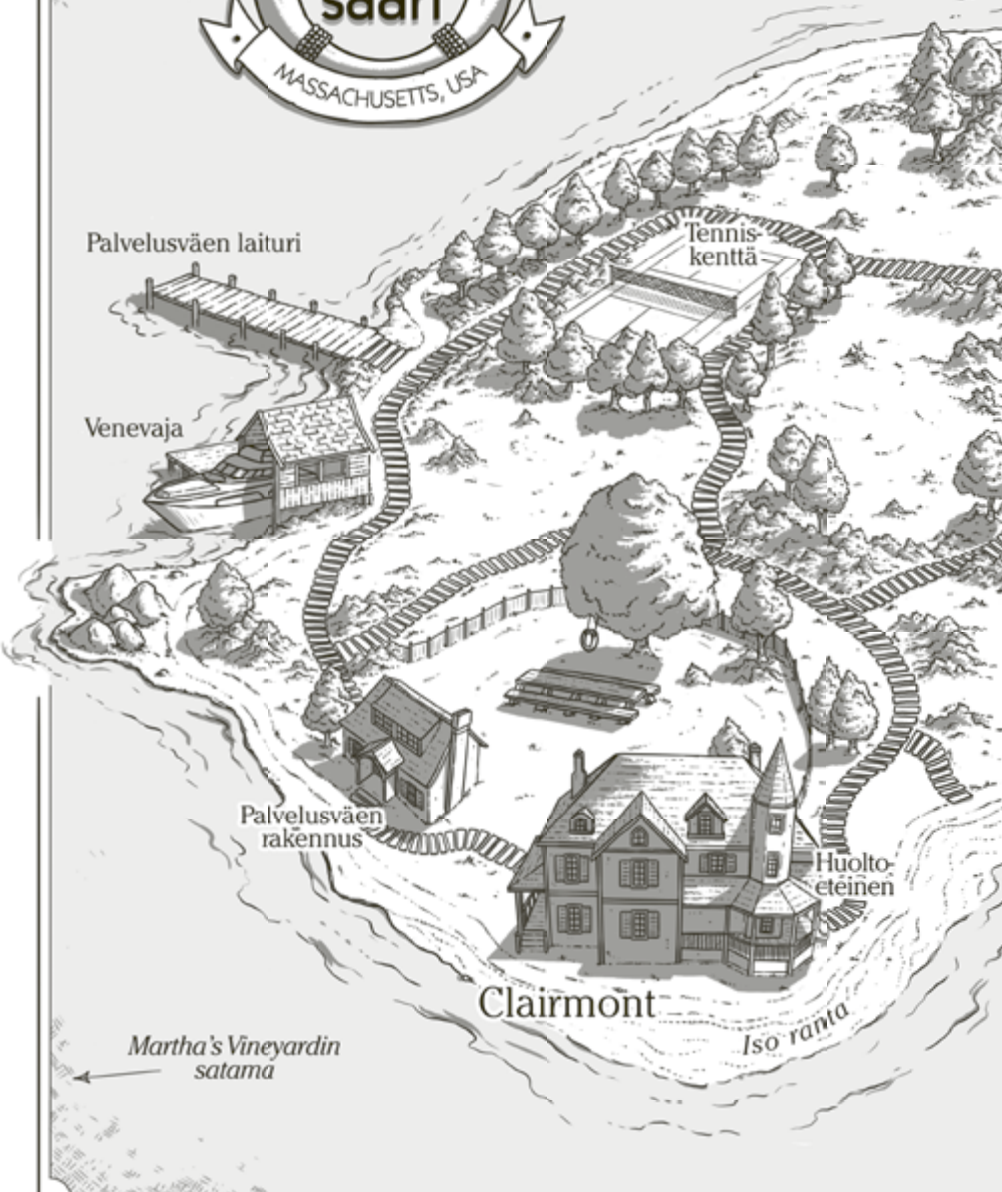
Palvelusväen
rakennus

Huolto-
eteinen

Clairmont

Iso ranta

Martha's Vineyardin
satama

Kalliot

Pevensie

*Tähän kannattaa pysähtyä,
jotta kuutamona ei
menisi hukkaan.*

Goose
Cottage

Vaaralliset
kivet

Pikkunanta

Kanootti-
vaja

Perheen laitur

ATLANTIN VALTAMERI

sisällys

Rakkaat lukijat	13
Osa 1: Kertomus Johnnylle	15
Osa 2: Neljä sisarta	21
Osa 3: Mustat helmet	41
Osa 4: Pojat	73
Osa 5: Herra Kettu	187
Osa 6: Pitkä veneretki	223
Osa 7: Kokko	287
Osa 8: Myöhemmin	307

Rakkaat lukijat,

tämä kirja sisältää juonipaljastuksia kirjasta
Me olimme valehtelijoita.

Rakastan teitä ja kirjoitin tämän teille –
määrätietoisuuden ja vahvan kahvin voimalla.

xo

E

OSA 1

Kertomus Johnnylle

1

POIKANI JOHNNY on kuollut.

Jonathan Sinclair Lewis, se hänen nimensä oli. Kuollessaan hän oli viidentoista.

Oli tulipalo, ja minä rakastin häntä ja kohtelin häntä väärin ja kaipaen häntä. Hän ei koskaan kasva pidemmäksi, ei koskaan löydä elämänkumppania, ei koskaan harjoittele enää yhteenkään kilpailuun, ei koskaan matkusta Italiaan niin kuin haaveili, ei koskaan pääse sellaiseen vuoristorataan, jossa menee pää alaspäin. Ei koskaan, koskaan, koskaan. Ei koskaan mitään.

Silti Johnny tulee usein käymään luonani, kun olen huvi-
lamme keittiössä Beechwoodin saarella.

Näen hänet öiseen aikaan, kun en saa unta ja tulen al-
kertaan ottamaan viskipaukun. Hän näyttää aivan samalta kuin
viisitoistavuotiaana. Vaaleat hiukset pörröttävät pystyssä. Nenä
on palanut auringossa. Hän on pureskellut kynsiään, ja yleensä
hänellä on yllään rantashortsit ja huppari. Joskus siniruutuinen
tuulitakki, koska sisälläkin on viileää.

Annan hänen maistaa tilkan viskiä, hänhän on joka tapauk-
sessa jo kuollut. Mitäpä haittaa siitä hänelle olisi. Mutta usein
hän ottaa mieluummin kaakaota. Johnnyn aave istuu keittiön
työtasolla ja paukuttaa jaloillaan alakaappien ovia. Hän kaivaa
esiin vanhat Scrabble-laatat ja rakentelee niistä sanoja ja lau-
seita siinä jutellessamme. Älä koskaan syö mitään omaa peffaasi isom-
paa. Ei ei kelpaa vastaukseksi. Ole vähän kiltimpi kuin on pakko. Kaikkea
sellaista.

Usein Johnny pyytää minua kertomaan perheestämme. ”Kerro siitä kun olitte teinejä”, hän sanoo tänään. ”Sinä ja Penny-täti ja Bess-täti.”

Se oli aikaa, josta en välittäisi puhua. ”Mitä haluat tietää?”

”Ihan mitä vain. Mitä puuhasitte. Harrastitteko jotain älyttömiä tempauksia? Täällä saarella.”

”Puuhasimme ihan sitä samaa kuin nykyäänkin. Teimme veneretkiä. Uimme. Oli tennistä ja jäätelöä ja illalliseksi grilliruokaa.”

”Tulitteko siihen aikaan kaikki toimeen keskenänne?” Johnny tarkoittaa minua ja sisariani Pennyä ja Bessiä.

”Enimmäkseen.”

”Jouduitteko koskaan hankaluuksiin?”

”Emme”, minä sanon. Sitten: ”Jouduimme.”

”Millaisten juttujen takia?”

Pudistan päätäni.

”Kertoisit nyt”, Johnny pyytää. ”Mikä oli kamalinta, mitä teitte? Anna tulla vain.”

”En!” minä nauran.

”Kerro nyt! Ole kiltti. Kaikkein kamalin juttu, jonka silloin teitte. Kerro kuolleele poikarukallesi kaikki kammottavat yksityiskohdat.”

”Johnny.”

”Ei se nyt niin kamalaa voi olla”, Johnny sanoo. ”Tietäisit vain, mitä kaikkea olen telkkarista nähnyt. Paljon pahempia juttuja kuin mikään, mitä te olette 80-luvulla voineet tehdä.”

Luulen, että Johnny ilmestyy minulle, koska ei pääse rauhaan ellei saa vastauksia. Hän kysyy jatkuvasti perheestämme ja koko Sinclairin suvusta, sillä hän haluaa ymmärtää tätä saarta ja saarella eläviä ihmisiä, sitä miksi toimimme niin kuin toimimme. Meidän historiaamme.

Olen hänelle tämän kertomuksen velkaa.

”Olkoon sitten”, sanon. ”Minä kerron.”

KOKO NIMENI ON Caroline Lennox Taft Sinclair, mutta minua sanotaan Carrieksi. Olen syntynyt vuonna 1970. Tämä on kertomus siitä kesästä, jolloin olin seitsemäntoista.

Se oli vuosi, jolloin pojat tulivat saarelle. Ja vuosi, jolloin näin ensimmäistä kertaa aaveen.

En ole koskaan kertonut tätä kenellekään, mutta juuri tämä tarina Johnnyn on kuultava.

Jouduitteko koskaan hankaluuksiin, hän kysyy. Kertoisit nyt, anna tulla vain... Kaikkein kamalin juttu, jonka silloin teitte.

Tarinan kertominen tekee kipeää. En edes ole varma, pysytkö pysymään totuudessa, mutta yritän.

Olen nimittäin ollut valehtelija koko ikäni.

Se ei ole tässä perheessä mitenkään harvinaista.

OSA 2

Neljä sisarta

2

LAPSUUTENI ON KASA hämäriä, toisiinsa sekaantuneita muistoja talviaamuista Bostonissa, minusta ja siskoistani saappaisiin ja kutittaviin villapipoihin toppautuneina. Koulupäiviä koulupuvuissa, joihin kuului aina vekkihame ja paksu tummansininen neuletakki. Iltapäiviä korkeassa punatiilisessä kaupunkitalossamme, läksyjen tekemistä takan ääressä. Jos suljen silmät, maistan vaniljakakun ja tunnen sen tahmeuden sormissani. Elämä oli iltasatuja, flanellipyjamia, kultaisianoutajia.

Meitä tyttöjä oli neljä. Kesäksi koko perhe lähti aina Beechwoodin saarelle. Muistan, miten uimme Pennyn ja Bessin kanssa valtameren hurjissa aalloissa, ja äiti ja pikku Rosemary istuskelivat rannalla. Pyydystimme meduusoja ja rapuja ja pidimme niitä sinisessä ämpärissä. Tuulta ja auringonpaistetta, pientä kinastelua, merenneitoleikkejä ja kivien keräilyä.

Äitimme Tipper järjesti upeita juhlia. Hän järjesti niitä, koska oli yksinäinen. Ainakin saarella. Meillä kävi kyllä vieraita, ja joinakin vuosina isän veli Dean ja hänen lapsensa olivat saarella myös, mutta kaikkein eniten äiti nautti hyväntekeväisyysillallisista ja pitkistä lounaista parhaiden ystäviensä seurassa. Hän rakasti ihmisiä ja oli hyvä ihmisten kanssa. Koska saarella väkeä oli vähänlaisesti, hän järjesti omat huvituksensa itse ja piti juhlia silloinkin, kun meillä ei ollut vieraita.

Kansallispäivänä äiti ja isä veivät meidät aina Edgartowniin. Edgartown on pieni satamakaupunki Martha's Vineyardin saarella, valkoisia aitoja pihojen ympärillä. Ostimme kartonki-

kippoihin pakattuja friteerattuja simpukoita ja tartarkastiketta ja limonadia kojusta Valaanpyytäjien kirkon edestä. Pystyimme retkituolit ja söimme samalla kun katselimme kansallispäivän paraattia. Paikallisilla yrityksillä oli koristeltuja paraatikärriä. Vanhojen autojen harrastajat tööttäilivät torviaan. Saaren paloasemat olivat tuoneet paraatiin vanhimmat paloautonsa. Veteraaniorkesteri soitti Sousan marsseja, ja kun Tähtilipun alla soi, äiti lauloi mukana pilailusanoilla: ”Aina lempeesti kohtele ankkaa, se jollekin äityli on.”

Emme koskaan jääneet odottamaan ilotulitusta. Sen sijaan lähdimme moottoriveneellä Beechwoodiin ja juoksimme venelaiturilta illan tärkeimpiin juhliin.

Clairmontin talon kuistia valaisivat puutarhalyhdyt, ja nurmikolla seisova isoa pihapöytä oli peitetty sinivalkoisella pöytäliinalla. Söimme maissintähtiä, hampurilaisia ja vesimelonia. Täytekakku näytti Yhdysvaltain lipulta, päällä oli mustikoita ja vadelmia. Äiti oli koristellut sen itse. Samanlainen kakku joka vuosi.

Päivällisen jälkeen äiti antoi meille tähtisadetikut. Marssimme peräkanaa lautapolulla – sellaisia pitkin saarella kuljettiin huvilasta toiseen – ja lauloimme niin kovaa kuin kurkusta lähti. ”America the Beautiful”, ”Tää maa on sun maa” ja ”Aina lempeesti kohtele ankkaa”.

Pimeässä vaelsimme isolle rannalle. Huoltomies, siihen aikaan Demetrios, hoiti ilotulituksen. Me istuimme puuvilla-vilteillä, ja aikuisten laseissa kilahteli jääpaloja.

Nyt tuntuu vähän kummalliselta, että olin siihen aikaan niin kritiikittömän isänmaallinen ja että koulutetut vanhempammekin olivat. Mutta ne muistot kulkevat mukanani aina.

MINULLA EI OLLUT koskaan käynyt mielessä, että en ihan ongelmattomasti sopinut perheeseemme, kunnes asia lävähti tajuntaani yhtenä iltapäivänä silloin kun olin neljäntoista. Elettii vuoden 1984 elokuuta.

Olimme olleet saarella jo kesäkuusta asti ja asuimme Clairmontissa. Huvila oli saanut nimensä sen koulun mukaan, jota isämme Harris oli käynyt lapsena. Dean-sedän ja serkkujen huvila Pevensie taas oli nimetty Narnia-kirjojen saman nimisen perheen mukaan. Goose Cottagessa asui lastenhoitaja. Lisäksi oli palvelusväen rakennus taloudenhoitajaa, huolto miestä ja muuta henkilökuntaa varten, mutta vain taloudenhoitaja yöpyi siellä säännöllisesti. Muut asuivat mantereella ja tulivat saarelle vain töihin.

Olin ollut koko aamupäivän uimassa siskojeni ja serkkuni Yardleyn kanssa. Olimme syöneet tonnikalaleipiä ja selleriä kylmälaukusta äidin jalkojen juuresta. Lounaan ja vedessä riehuminen jälkeen minua alkoi nukuttaa, ja painoin pään vilttille ja laskin käden siskoni Rosemaryn päälle. Kahdeksanvuotias Rosemary torkkui jo siinä vieressäni. Hänen kätensä olivat täynnä hyttysenpuremia, jalkoihin oli tarttunut hiekkaa. Rosemary oli vaalea niin kuin me muutkin, hänen taipuisat hiuksensa olivat takussa. Posket olivat pehmeät ja persikanväriset, kädet ja jalat laihat, ne eivät olleet vielä saaneet muotoa. Pisamia, silmät aina sirrillään, hullunkurinen nauru. Meidän oma pikku Rosemarymme. Hän oli mansikkahilloa, rupisia polvia, pieni käsi kädessäni.

Nukahdin hetkeksi kuunnellessani äidin ja isän juttelua. He istuivat vähän matkan päässä puutarhatuoleilla valkoisen päivänvarjon alla. Heräsin, kun Rosemary kierähti kyljelleen, mutta jäin silmät kiinni makaamaan paikalleni ja tunsin hänen hengityksensä kättäni vasten.

”Ei se ole sen arvoista”, kuulin äidin sanovan. ”Ei mitenkään.”

”Turha hänen on joutua kärsimään, kun se on korjattavissa”, isä sanoi.

”Onhan kauneudella oma arvonsa, mutta ei se ole kaikki kaikessa. Nyt kuulostaa, että sinulle on.”

”Ei tässä mistään kauneudesta ole kyse. Kyse on siitä, että autamme ihmisparkaa, joka näyttää heikolta. Tai suorastaan hölmöltä.”

”Älä ole noin jyrkkä. Turha tuollaista on sanoa.”

”Olen vain realististi.”

”Mietit, mitä muut ajattelevat. Eihän sellaisella ole mitään väliä.”

”Se on aivan tavallinen leikkaus. Lääkärillä on paljon kokemusta.”

Kuului, miten äiti sytytti tupakan. Siihen aikaan kaikki aikuiset polttivat. ”Et nyt ota huomioon mitä kaikkea muuta siihen sairaalassa olemiseen liittyy”, äiti väitti vastaan. ”Kaikki ravinto nestemäisenä, paha turvotus ja niin edelleen. Kovat kivut.”

Kenestä he puhuivat?

Mikä leikkaus? Ravinto nestemäisenä?

”Hän ei pysty pureskelemaan niin kuin pitäisi”, isä sanoi. ”Se on fakta. ’Pois pääsee vain kun kulkee läpi.’”

”Ei tässä nyt mitään Robert Frost -sitaatteja tarvita.”

”Pitää ajatella päämäärää. Ei matkaa sinne. Ja olisi vain hyväksi, jos hän näyttäisi –”

Isä piti pienen tauon ja äiti pisti heti väliin: ”Aivan kuin kipu olisi sinulle vähän niin kuin joku treeni. Pitää vain vähän yrittää. Kerätä voimansa.”

”Kun vähän joutuu pinnistelemaan, pääsee sitten nauttimaan hyödyistä.”

Syvät henkoset tupakasta. Tuhkainen haju sekoittui meri-ilman suolantuoksuun. ”Ei kaikki kipu ole vaivan väärttiä”, äiti sanoi. ”Joskus kipu on vain kipua.” Hetken hiljaisuus. ”Rosemarylle pitäisi panna aurinkorasvaa. Iho punoittaa jo.”

”Antaa hänen nukkua.”

Taas hiljaisuus. Sitten: ”Carrie on kaunis sellaisena kuin on”, äiti sanoi. ”Pitäisi leikata luun läpi, Harris. Luun läpi.”

Jähmetyin.

Puhe olikin minusta.

Ennen saarelle lähtöä olin käynyt oikojalla ja suukirurgilla. Ei se ollut minua haitannut. En ollut ajatellut asiaa sen kummemmin. Joka toisella luokkakaverillakin oli hammasraudat.

”Ei ole hyvä, että häntä vastaan hyökätään”, Harris sanoi. ”Kun kasvot ovat tuollaiset, se on kuin hyökkäys häntä vastaan. Hänen pitäisi näyttää Sinclairilta: ulkoisestikin vahvalta, koska hän on vahva myös sisäisesti. Ja tässä meidän pitää auttaa häntä, hänen takiaan se on tehtävä.”

Tajusin, että leukani aiottiin rikkoa.

3

KUN ASIA VIIMEIN otettiin puheeksi, sanoin ei. Sanoin, että pystyin pureskelemaan aivan hyvin (vaikka suukirurgi olikin eri mieltä). Sanoin, että olin ihan tyytyväinen itseeni. Minut pitäisi jättää rauhaan.

Isä painosti minua. Voimakkaasti. Hän kertoi, että kirurgit olivat tässä asiassa ylin auktoriteetti, ja selitti, miksi he tiesivät parhaiten.

Äiti sanoi, että olin ihana, kaunis ja ainutlaatuinen. Hän sanoi, että olin hänelle tärkeä. Hän oli sydämellinen ihminen, hiukan kapeakatseinen mutta luova, ja hän rakasti hauskanpitoa. Hän sanoi meille tytöille yhtenänsä, että olimme kauniita. Mutta siitä huolimatta hän oli sitä mieltä, että minun pitäisi harkita leikkausta. Mitä jos antaisimme asian hautua? Siitä ehtisi päättää myöhemmin. Ei tässä mikään kiire ollut.

Sanoin uudestaan ei, mutta jossakin syvällä sisälläni olin jo alkanut tuntea itseni vääränlaiseksi. Kasvoni olivat vääränlaiset. Minulla oli heikko leuka. Näytin hullunkuriselta. Jonkun biologisen kohtalonoikun takia muut ihmiset tekisivät päätelmiä luonteestani. Aloin nyt huomata sellaisia asioita, ja sitä tapahtui ihan säännöllisesti. Ihmisten äänestä kuului alentuvaisuus, kun he puhuivat minulle. Ymmärsinkö vitsin?

Syödessä aloin pureskella hitaasti ja pidin huolta, että suu pysyi kaiken aikaa tiukasti kiinni. Aloin miettiä, jauhoivatko minun hampaani ruokaa jotenkin eri tavalla kuin muiden ihmisten. Kun purin hampaat yhteen, tuntui etteivät ne menneet kohdalleen niin kuin piti.

Tiesin jo, etteivät pojat pitäneet minua kauniina. Vaikka olinkin suosittu – kävin bileissä ja minut oli jopa valittu oppilaskunnan hallitukseen – tanssimaan minut haettiin aina melkein viimeisenä. Siihen aikaan poikien piti hakea tyttöjä.

Diskossakaan kukaan ei koskaan pitänyt minua kädestä. Kukaan ei suudellut minua, kukaan ei painautunut pimeällä tanssilattialla tiukasti kiinni minuun. Kukaan ei kysynyt, voitaisiinko nähdä uudestaan, eikä kukaan pyytänyt minua elokuvaan niin kuin kavereitani pyydettiin.

Katselin miten siskoni Penny, jonka ei ollut koskaan tarvinnut ajatella leukaansa, mätti ruokaa suuhunsa ja puhui samal-

la. Hän nauroi suu apposen ammollaan ja työnsi kielensä ulos niin, että kaikki valkoiset poskihampaat oikein loistivat.

Kuuntelin kuinka Bess, jonka suu oli täyteläisempi ja suoisempi ja jonka leuassa oli voimakas, naisellinen kaari, valitti kun sai puoleksi vuodeksi hammasraudat ja sen jälkeen vielä irrotettavan kojeen. Hän marisi aina pahantuulisesti ja napautti sinisen säilytysrasian äänekkäästi auki, kun äiti muistutti häntä panemaan kojeen heti aterian jälkeen takaisin suuhun.

Ja sitten Rosemary. Hänen pienet kulmikkaat kasvonsa olivat samanlaiset kuin Pennyn, vain pisamaiset ja hassummat.

Kaikilla siskoillani oli kauniit luut.

4

SINÄ KESÄNÄ KUN olin kuudentoista, olimme taas tavalliseen tapaan saarella. Kanootteja, maissintähkiä, purjehdusta ja sukeltelua (vaikka emme uusista snorkkeleistamme huolimatta nähneet muuta kuin jokusen ravun). Kansallispäivänä tähtisadetikut ja lauluja. Perinteinen kokko, sitruunajahti ja jäätelökestit.

Ainoa ero oli, että sinä vuonna Rosemary hukkui.

Hän oli kymmenvuotias. Nuorin meistä neljästä.

Se tapahtui elokuun lopussa. Rosemary oli uimassa Goose Cottagen viereisellä rannalla. Me sanoimme sitä pikkurannaksi. Hänellä oli vihreä uimapuku, jossa oli pienet farkkukankaiset taskut. Ihan älyttömät taskut. Ei niissä mitään voinut säilyttää. Mutta se oli hänen suosikkuimmapukunsa.

“Kaunis ja järkyttävä”

– Kirkus Reviews, tähtiartio

**“Osasin odottaa shokeeraavaa käännettä.
Ja vau, millainen se onkaan.”**

– The New York Times

Tuulen piekemä yksityissaari Massachusettsin rannikolla.
Nälkäinen valtameri täynnä salaisuuksia ja surua.
Onneton, rakkaudenkipeä, moitteeton tyttö.
Vastustamaton, arvaamattomasti käyttäytyvä poika.
Anteeksiantamattomien petosten ja kammottavien
virheiden kesä.

Kaksikymmentäseitsemän vuotta ennen
Me olimme valehtelijoita -kirjan tapahtumia,
toinen kesä,
toinen sukupolvi.

Salaisuudet tulevat piinaamaan Sinclairin
perheen sisaruksia vuosikymmenten ajan...

Tervetuloa takaisin Sinclairin perheen seuraan.
He olivat aina valehtelijoita.

www.wsoy.fi

N84.2

ISBN 978-951-0-48840-9